

8. Власов В.О. Права та обов'язки суб'єктів господарювання в процедурі здійснення державного контролю / В.О. Власов // Зб. наук. пр. Донецького державного університету управління. – Т. IX. – Вип. 99. Актуальні проблеми державного управління та самоврядування. – Сер. «Державне управління». – Донецьк: Донецький державний ун-т управління. – 2008. – С. 130–146.
9. Власов В.О. Правові презумпції в Податковому кодексі України / В.О. Власов // Налоговый курьер. – 2011. – № 3. – С. 63–64.
10. Коніщева Н.І. Напрями реформування інституту відповідальності за порушення правил здійснення господарської діяльності в галузі туризму / Н.І. Коніщева, В.О. Власов // Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом: III Всеукраїнська наук.-практ. конф., 23 вересня 2011 р., Маріуполь. – Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2011. – С. 277–280.
11. Налоговый кодекс Российской Федерации (часть первая) от 31.07.1998 г. № 146-ФЗ // Собрание законодательства РФ. – 1998. – № 31. – Ст. 3824.
12. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 462. – С. 303–458.
13. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI // Офіційний вісник України. – 2010. – № 92. – Том 1. – Ст. 3248.
14. Власов В.О. Головні риси механізму державного контролю за господарською діяльністю / В.О. Власов // Економіка та держава. – 2010. – № 12. – С. 119–123.
15. Власов В.О. Визначення поняття «Механізм державного контролю за господарською діяльністю» / В.О. Власов // Менеджер. – 2010. – № 4. – С. 14–20.
16. Власов В.О. Характеристика механізму державного контролю за господарською діяльністю / В.О. Власов // Соціально-економічні проблеми регіонального розвитку: XII міжнар. наук.-практ. конф., 12 листопада 2010 р., Павлоград. – Дніпропетровськ: Західнодонбаський ін-т економіки і управління, 2010. – С. 34–37.

Лазарева О.В.

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Трансформаційна криза української економіки вимагає посиленої уваги представників владних структур, політичних партій, власників та керівників підприємств, громадськості, науковців до проблем економічної безпеки держави і всіх суб'єктів підприємницької та інших видів діяльності. На державному рівні питання економічної безпеки проголошено визначальним в національних пріоритетах: розроблена Концепція економічної безпеки України, сформовано Стратегію і Національну програму забезпечення економічної безпеки. Однак, організаційна слабкість механізмів узгодження складових національної економічної безпеки, економічної безпеки регіонів і безпеки підприємництва та відсутність чіткої організації наукових досліджень у цій сфері потребують всебічного розгляду цієї проблеми.

Метою статті є комплексне дослідження проблем і загроз економічної без-

пеки на державному, регіональному і підприємницькому рівнях та визначення напрямків забезпечення економічної безпеки і узгодження її складових на цих рівнях.

Економічна безпека країни має конкретно-історичний характер, вона повинна захищати сама себе на основі високої продуктивності праці, якості продукції, конкурентоспроможності. Вона повинна забезпечуватися всією системою державних органів, всіма ланками та структурами економіки і мати особливий соціальний фон. Стан економічної безпеки України залежить від рівню розвитку її регіонів. З одного боку, забезпечення економічної безпеки регіонів передбачає інтеграцію регіональної економіки з економікою держави, а з другого – збереження регіональної незалежності [2, 43]. І хоча регіональним органам передані повноваження зі здійснення соціальної політики, економічні важелі такої самостійності в регіонах ще не сформовані [1, с.71]. Окрім того, регіональні бюджети і досі формуються неякісно і неефективно.

Визначені аспекти стають передумовами формування економічної безпеки підприємства. Ідея наявності взаємозв'язків та взаємозалежностей елементів і складових системи управління підприємством із зовнішнім середовищем остаточно визнана в управлінській науці. Такі взаємозв'язки із зовнішнім середовищем існують і на всіх рівнях формування економічної безпеки. Однак потрібні теоретичні розробки з питань формування дієвого механізму узгодження складових національної економічної безпеки, економічної безпеки регіонів і безпеки підприємництва та подальша їх практична реалізація.

Відносно досліджуваної проблеми: механізм – це послідовний комплекс відповідних організаційних процедур і економічних інструментів забезпечення економічної безпеки. Механізм забезпечення економічної безпеки передбачає послідовне використання організаційно-економічних важелів, які забезпечують економічну незалежність, досягнення бажаних результатів та сталий довгостроковий розвиток. Дія механізму забезпечення економічної безпеки проявляється на всіх рівнях, починаючи з національної і регіональної економіки, закінчуючи окремим підприємством.

Економічна безпека на державному рівні – це такий її стан, у якому вона забезпечена можливістю створення і розвитку умов для плідного життя її населення, перспективного розвитку її економіки у сьогоденні та у майбутньому, у зростанні добробуту її мешканців. Основними завданнями національної економічної безпеки є: забезпечення пропорційного та безперервного економічного зростання, приборкання інфляції та безробіття, формування ефективної структури економіки та розвинутого ринку цінних паперів, скорочення дефіциту бюджету та державного боргу, забезпечення соціального захисту та підвищення якості життя населення, підтримка стійкості національної валюти тощо.

Ці завдання визначають стратегію економічної безпеки як формування та обґрунтування стратегічних пріоритетів, національних інтересів, засобів і механізмів вирішення проблем. Економічна безпека держави неможлива без забезпечення економічної безпеки регіонів. Основними завданнями економічної безпеки регіонів є: удосконалення правової бази, регламентація прав та обов'язків

територіальних суб'єктів господарювання і керівників регіонів, дотримання виробничих, функціональних, соціально-економічних та економіко-екологічних пропорцій, вирішення регіональних проблем, розробка і реалізація довгострокових програм розвитку регіональної економіки, підвищення якості життя населення регіону, збереження ресурсного потенціалу, відновлення та розвиток виробничого потенціалу регіону, розвиток самостійної бюджетно-фінансової політики регіону, підготовка кваліфікованих кадрів адміністративного менеджменту.

Держава і регіон здійснюють найбільш помітний і значний вплив на формування економічної безпеки підприємства. Використовуючи різноманітні важелі втручання, вони створюють та регулюють економічні умови, які призначені для захисту економічних інтересів держави і регіональної економіки. Позитивний вплив державного регулювання діяльності підприємств на їх економічну безпеку проявляється у: можливості розкриття приватної ініціативи, підвищення зацікавленості в результатах діяльності підприємства, збільшення кількості джерел інвестиційних ресурсів, зниження загрози з боку підприємств-монополістів, збільшення ємкості ринку, збільшення кількості реалізованих інвестиційних проектів, підвищення організаційно-технічного рівня виробництва і конкурентоспроможності продукції, вихід підприємства на зовнішні ринки. Тому економічну безпеку підприємства доцільно розглядати як міру гармонізації і збалансованості у часі і просторі економічних інтересів підприємства з інтересами зовнішнього оточення, якими і є держава, місцеві органи управління та суб'єкти інфраструктури регіону.

Основним результатом дослідження є комплексна розробка методичних та прикладних питань і підготовка рекомендацій із забезпечення економічної безпеки на основі теоретичного обґрунтування необхідності формування механізму узгодження складових національної економічної безпеки, економічної безпеки регіонів та безпеки підприємництва і досягнення балансу їх інтересів, а також пропозиції з реалізації і успішного функціонування даного механізму.

Література

1. Карлова Н.П. Механизм финансового обеспечения развития социальной сферы в регионе // Вестник Донецкого ун-та. Сер. Экономические науки. – Вып. 1. – 1999. - № 5. – С. 71-75.
2. Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія. К.: Лібра, 2003. – 280 с.